

Оксана Серета

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ПРЕСА ГАЛИЧИНИ
20—30-х рр. ХХ ст.: ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ

У статті розкрито основні етапи вивчення особливостей розвитку мистецької преси Галичини міжвоєнного періоду; висвітлено стан наукової розробки цієї теми у сучасній журналістикознавчій та мистецтвознавчій науках; проаналізовано праці, в яких роз'яснюються історико-функціональні та тематико-типологічні аспекти розвитку досліджуваних мистецьких часописів.

Ключові слова: історіографія, журналістика, галицька мистецька преса, міжвоєнний період, наукова праця, особливості функціонування, проблематика.

В статье раскрыты основные этапы изучения особенностей развития художественной прессы Галичины междувоенного периода; освещено состояние научной разработки этой темы в современной журналистиковедческой и искусствоведческой науках; проанализировано труды, в которых разъясняются историко-функциональные и тематико-типологические аспекты развития изучаемых художественных периодических изданий.

Ключевые слова: историография, журналистика, галицкая художественная пресса, междувоенный период, научный труд, особенности функционирования, проблематика.

The main idea of the paper is to examine the features of development the art periodicals of Galicia in the interwar period and to describe the degree of this problem scientific treatment in the present journalistic science and art criticism. Also the works about the historical and functional aspects and the meaning content of the art periodicals under investigation are analyzed.

Key words: the historiography, the journalistics, the Galician art press, the interwar period, the scientific work, the features of functioning, the problems.

З кожним роком історіографія української журналістики продовжує збагачуватися новими науковими надбаннями, однак актуальною проблемою залишається вивчення історико-функціональних аспектів української преси різних регіонів України. Зокрема, до сьогодні не було здійснено спеціального дослідження, присвяченого обставинам становлення та особливостям розвитку української мистецької преси Галичини 20—30-х рр. ХХ ст., яка є важливою складовою української журналістики і потребує всебічного аналізу.

Відзначимо, що термін «мистецька преса» охоплює періодичні видання, у назві чи підназві яких декларувалася причетність до мистецької тематики. Виходячи зі змісту поняття «мистецтво», під «мистецькою тематикою» розуміємо сукупність проблем, які стосуються різних видів мистецтва — образотворчого (живопис, скульптура, графіка), декоративно-ужиткового, архітектури, музики, танцю, театру, кіно- та фотомистецтва.

Першою зафіксованою нами спробою систематизувати мистецькі часописи Галичини міжвоєнного періоду була опублікована на шпальтах «Української Музики» стаття відомого українського композитора, музичного діяча та публіциста С. Людкевича «Огляд нашої музичної публіцистики в Галичині» [47], в якій автор проаналізував галицьку музичну періодику від 1904 р. до середини 30-х рр. XX ст. Невелика за обсягом публікація містить дуже цінні для сучасних істориків преси відомості — передумови появи періодичних видань музичної тематики, прізвища їхніх видавців та редакторів, а особливу увагу було приділено з'ясуванню обставин та причин закриття цих видань. Однак, відзначимо, поза увагою С. Людкевича залишився перший спеціалізований музичний журнал на теренах Галичини — «Музичний Вістник» (1921), що виходив у Станіславі.

У радянський період предметом зацікавлення українських пресознавців вимушено були лише видання радянофільського спрямування, натомість чималий пласт національно орієнтованих часописів із зрозумілих причин залишився поза увагою і тривалий час зберігався у т. зв. спецфондах. У дослідженнях М. Олексюка [63] та Й. Цьоха [90] про західноукраїнську комуністичну пресу міжвоєнного періоду знаходимо згадки про літературно-мистецький журнал «Вікна» та часописи театральної тематики «Жива Сцена» і «Масовий Театр». Зайвим є підкреслювати, що ці праці відзначаються тенденційністю та заангажованістю, — акцент зроблено насамперед на ідеологічних завданнях видань, у такий спосіб занижуючи їхню мистецьку вартість, натомість не приділено уваги особливостям функціонування журналів та причинам їхнього закриття.

Оглядово українська мистецька преса Галичини міжвоєнного двадцятиліття згадується у пресознавчих працях представників української діаспори. Дослідження А. Животка [18], перевидане на межі 80—90-х рр. XX ст., донині не втратило своєї актуальності,

хоча і не змогло вирішити багатьох фактологічних проблем. Мистецька періодика Галичини 20—30-х рр. представлена у ньому лише 15 назвами: вміщено коротку інформацію про видавців, редакторів, авторів, проблематику публікацій часописів «Вікна», «Мистецтво», «Митуса», «Назустріч», «Нові Шляхи», а також побіжно згадано про видання «Аматорський Театр», «Боян», «Дажбог», «Кіно», «Музичні Вісти», «Напередодні», «Обрії», «Світло й Тінь», «Українська Музика», «Українське Мистецтво». Відзначимо, що у більшості згаданих часописів неточно зазначено роки їхнього виходу, відомості про них є неповними і мають характер повідомлення. У статистико-історичному нарисі Ю. Тернопільського вибірково зафіксовано назви лише кількох мистецьких часописів: «Вікна», «Дажбог», «Літопис Національного музею», «Назустріч», «Нова Хата», «Нові Шляхи», «Обрії», «Світло й Тінь», «Українська Музика», «Українське Мистецтво». Як пояснює автор, він згадує «далеко не всі пресові органи західноукраїнських земель, тільки деякі цікавіші, для створення загального інформаційного тла в розвитку української преси західноукраїнських земель» [84, с. 40].

Значне зростання інтересу до дослідження мистецької преси Галичини міжвоєнного двадцятиліття відбулося після здобуття Україною статусу незалежної держави. Мистецькі часописи окресленого періоду стали предметом професійного зацікавлення науковців у комплексному вивченні тематико-типологічного та історико-функціональних аспектів галицької преси, діяльності мистецьких товариств, літературних об'єднань або творчості відомих українських громадсько-культурних діячів тощо.

Аналізові умов функціонування і розвитку, і тематико-типологічних особливостей української преси Львова 20—30-х рр. ХХ ст. присвячені історико-бібліографічні дослідження науковців Науково-дослідного центру періодики М. Галушко [7] та О. Дроздовської [17], анотований покажчик В. Передирій [85], третій том (у двох книгах) колективної праці «Українські часописи Львова 1848—1939 рр.» [86], які містять анотований науково-бібліографічний опис мистецьких часописів Львова, Станіслава (тепер — м. Івано-Франківськ), повітових міст — Дрогобича, Самбора, Стрия, за винятком тих видань, які не вдалося описати *de visu* у зв'язку з їх відсутністю у книгозбірнях і архівних фондах України. Однак варто відзначити,

що відомості про обставини започаткування, особливості розвитку та причини закриття більшості періодичних видань у згаданих працях є неповними і потребують доповнення архівними матеріалами. Поза увагою дослідників залишилися і віднайдені нами львівські тижневики «Література й Мистецтво», «У фільмовому царстві», які побіжно згадуються лише як додатки «Нового Часу»; «Література. Мистецтво. Наука», що виходив на шпальтах «Неділі»; нами виявлено й уточнено інформацію про львівські тижневики «Рекорди: Кіно-Фото-Радіо-Спорт-Шахи» та «Радіо-Кіно-Фото».

Деякі питання становлення і функціонування поодиноких мистецьких журналів міжвоєнного періоду порушувалися у статтях О. Дроздовської [15; 16], С. Костя [38], У. Молчко [55], В. Передирій [66; 67]. Відзначимо, що у публікації У. Молчко є чимало неточностей стосовно років виходу музичної періодики, не охоплено станіславського «Музичного Вістника» тощо. У розвідці науковця О. Купчинського [42] розкрито невідомі донедавна архівні матеріали про діяльність Асоціації незалежних українських митців у Львові (зокрема статут, протоколи, заяви про вступ до об'єднання), а також подано деякі відомості про видавців, редакторів, програмні засади та змістове наповнення друкованого органу Асоціації журналу «Мистецтво» та часопису «Назустріч». Вивченню структурного та тематично-жанрового аспектів часописів «Артистичний Вістник», «Світ» і «Українське Мистецтво» присвячені публікації О. Білої [2; 3], О. Католи [29; 30] та С. Костюка [39]; журналів «Боян», «Музичні Вісти» й «Українська Музика» — дослідження В. Ідзьо [21—23].

Низка літературно-мистецьких періодичних видань Галичини 20—30-х рр. стала предметом наукових зацікавлень львівських дослідників у контексті висвітлюваної ними проблематики: М. Гдакович — вивчення особливостей функціонування та тенденцій розвитку західноукраїнської літературної періодики окресленого періоду та з'ясування її впливу на поступ національної літератури [8—11]; І. Капраль (І. Мазур) — з'ясування умов формування та функціонування ідейно-естетичних угруповань у літературній критиці за матеріалами львівських літературних періодичних видань міжвоєнних, аналіз жанрово-стилістичного втілення літературно-критичних публікацій [26—28; 48; 49]; Н. Кучми — висвітлення стану і характеристики особливостей розвитку літературної критики в Захід-

ній Україні у міжвоєнне двадцятиліття як літературно-критичного дискурсу [44; 45]; О. Палюх — дослідження характерних рис культури української книги Львова 30-х рр. крізь призму публікацій часопису «Назустріч» [65]; Л. Сироти — розкриття організаційних етапів формування літературної групи «Митуса», вивчення творчого внеску її представників у західноукраїнський художній процес 20-х рр. [74; 75]. Однак, відзначимо, згадані науковці розглядають літературно-мистецькі часописи насамперед як джерело вивчення українського літературного процесу або культури загалом та зосереджуються здебільшого на критичних та хронікальних матеріалах літературної тематики, натомість маловивченими є історико-функціональний аспект цієї преси та блок матеріалів мистецької тематики. Водночас поза увагою дослідників залишилися такі видання літературно-мистецького спрямування, як «Вість», «Життя й Мистецтво», «Література. Мистецтво. Наука» (додаток до «Неділі») і «Хрест Меча».

Деякі відомості про особливості становлення і розвитку мистецьких часописів Галичини досліджуваного нами періоду, їхню проблематику і жанрову специфіку знаходимо у працях журналістикознавців та мистецтвознавців, присвячених вивченню редакційно-видавничої, наукової та публіцистичної спадщини відомих українських діячів науки і культури.

Насамперед виокремимо дослідження про пресовидавничу та науково-публіцистичну діяльність творчих особистостей, які були фундаторами та ідейними натхненниками української друкованої журналістики міжвоєнного часу. Зокрема, у статтях С. Венгринович [5], А. Курдидика [43], публікаціях та дисертаційному дослідженні Л. Сілевич [76—78] про творчий доробок редактора, видавця, публіциста, бібліографа та педагога Є.-Ю. Пеленського містяться дані про обставини започаткування та програмні засади журналу «Дажбог», аналізуються літературно-критичні матеріали Є.-Ю. Пеленського на шпальтах цього видання. У працях Л. Кічури [33], Т. Стефанишина [81—83] у контексті вивчення мистецтвознавчої та науково-теоретичної спадщини мистецтвознавця, редактора, видавця і публіциста М. Голубця розкриваються окремі факти з історії становлення та закриття журналів «Життя й Мистецтво» й «Українське Мистецтво», аналізуються мистецтвознавчі розвідки ав-

торства М. Голубця на їхніх сторінках тощо. Дослідниця О. Канчалаба [25] висвітлює участь письменника, журналіста, видавця А. Крушельницького у виданні часопису «Нові Шляхи», фрагментарно приділяючи увагу завданням та деяким аспектам функціонування цього пресового органу. У дослідженнях С. Квіта [31] та Г. Сварник [72] про ідейні засади публіциста, літературного критика та ідеолога українського націоналізму Д. Донцова принагідно порушуються питання щодо особливостей становлення та редагування місячника «Вістник», його історичного значення. Основні напрями видавничої діяльності композитора та диригента Я. Ярославенка визначено у розвідці Н. Никорак [62], в якій згадуються обставини появи та припинення виходу двомісячника «Музичні Вісти», розглядаються структура та змістове наповнення видання. Деякі важливі відомості про місячники «Критика», «Кіно», «Світло й Тінь» знаходимо у дослідженні А. Коби, в якому окреслено невідомі штрихи творчої біографії та професійної діяльності українського фотомитця, кінематографіста та журналіста Ю. Дороша [34].

В окрему групу виділяємо праці науковців, присвячені висвітленню публіцистично-критичного доробку українських журналісток, публіцисток, дослідниць українського мистецтва у 20—30-х рр. ХХ ст., зокрема опублікованих ними статей на сторінках журналу «Нова Хата», — М. Вальо (про М. Деркач) [4], М. Моздир (про І. Гургулу) [54], У. Молчко (про М. Нижанківську) [56], Г. Стельмашук (про Л. Бурачинську) [80]. Відзначимо, що ці матеріали дають нам змогу розширити перелік псевдонімів та криптонімів згаданих публіцисток й у такий спосіб ввести в науковий обіг нові статті їхнього авторства на шпальтах інших досліджуваних нами мистецьких часописів. Окремі музикознавчі публікації відомих львівських композиторів, діячів музичної культури і публіцистів С. Людкевича (на шпальтах «Артистичного Вістника») та В. Барвінського (на шпальтах «Української Музики») побіжно розглядаються у дослідженнях музикознавців відповідно Л. Кияновської [32] та Р. Мисько-Пасічник [53].

Останніми роками в українській мистецтвознавчій науці спостерігається поживлення інтересу до вивчення мистецького життя Галичини першої третини ХХ ст. як своєрідного феномену в історії української культури. З огляду на це в поле наукових зацікавлень

українських музикознавців, мистецтвознавців та театрознавців частково потрапила і галицька міжвоєнна мистецька преса, а саме окремі публіцистично-критичні та хронікальні матеріали мистецької проблематики, опубліковані на її шпальтах.

Повноцінному дослідженню історії мистецької преси Галичини міжвоєнного періоду, зокрема музичного спрямування, на нашу думку, сприяють історико-теоретичні музикознавчі роботи про передумови зародження та специфіку розвитку музичної журналістики на території України. Питанням становлення музичної публіцистики в Україні у XVIII—XIX ст. та її еволюції у різномовних середовищах на прикладі перших львівських газет (німецько- та польськомовних) присвячені розвідки львівської дослідниці Л. Мельник [51; 52]. У дослідженнях музикознавця О. Немкович [60; 61] окреслюються й уточнюються межі та зміст поняття «українська музична періодика» (у ширшому та вузькому сенсі) та розкриваються історичні етапи формування цього явища в Західній та Східній Україні у XIX ст. — на початку XX ст.

Побіжно деякі проблеми та аспекти функціонування українських музичних журналів Галичини міжвоєнного двадцятиліття висвітлювалися у рамках наукових праць та монографічних досліджень з історії української музики. Так, у дисертаційній роботі І. Бермес, присвяченій висвітленню становлення хорового життя Дрогобиччини першої половини XX ст. у контексті духовного розвитку Галичини, мимохідь згадано про часопис «Боян» та висловлено припущення, що він був попередником місячника «Українська Музика» [1], проте нами не віднайдено інформації на його підтвердження. У монографії М. Черепанина «Музична культура Галичини (друга половина XIX — перша половина XX ст.)» [91], в окремому підрозділі «Музичні часописи», подано короткий огляд фахової музичної періодики Галичини (роки виходу, коло редакторів і авторів, основна проблематика, причини закриття деяких з них), однак у ньому міститься низка фактологічних неточностей і ці відомості потребують уточнення та доповнення.

У низці музикознавчих праць О. Гнатишин [13], Н. Кобрин [35—37] та В. Сивохіп [73] розкрито деякі особливості та тенденції розвитку української музичної критики Галичини 20—30-х рр. за матеріалами досліджуваної нами фахової преси музичної тематики,

проаналізовано специфічні риси окремих музично-критичних матеріалів. Однак поза увагою музикознавців залишилися рецензії та повідомлення про обставини започаткування, функціонування і закриття музичних журналів, не заповнено прогалин у відомостях, які стосуються накладу, фінансового становища та складу редакції, кола співробітників тощо.

Окремі львівські літературно-мистецькі та фахові часописи мистецької тематики міжвоєнного періоду фрагментарно потрапили у коло зацікавлень львівських мистецтвознавців у контексті реконструкції мистецького життя Львова першої половини ХХ ст. та визначення ролі мистецької критики та її ідейно-естетичних орієнтирів в оцінці художніх процесів та явищ, що відбувалися у столиці Галичини того часу. Зокрема, у монографії О. Ріпко [71] в процесі аналізу мистецького середовища Львова 20—30-х рр. охарактеризовано деякі історико-функціональні аспекти журналів «Вікна», «Мистецтво», «Митуса» та «Українське Мистецтво», висвітлено естетичну концепцію цих друкованих органів. У праці Т. Лупій [46] проаналізовано характерні риси української художньої критики Львова першої третини ХХ ст. за матеріалами низки досліджуваних нами мистецьких періодичних видань — «Артистичного Вістника», «Життя й Мистецтва», «Карбів», «Назустрічі», «Нових Шляхів» та «Мистецтва». Відзначимо, що у згаданих дослідженнях критичні статті на сторінках мистецької преси Галичини міжвоєнної розкрито радше опосередковано, в контексті загальних мистецтвознавчих проблем або вузької проблематики, охоплено не всі публікації, поза увагою дослідників залишилися рецензії про інші тогочасні мистецькі періодичні видання, полеміка між ними тощо. Всебічному вивченню особливостей розвитку мистецької преси Галичини міжвоєнного двадцятиліття, на нашу думку, також сприятиме розвідка І. Мельника про характерні риси графічного оформлення українських періодичних видань 20—30-х рр. ХХ ст. [50].

Досліджувана нами львівська мистецька преса також стала важливим джерелом інформації для дослідників історії українського театру та фотомистецтва у Галичині. Наприклад, театрознавець Н. Владимірова вивчала інтеграційні зв'язки української і західноєвропейської культур у царині театрального мистецтва за матеріалами журналів «Артистичний Вістник» та «Нові Шляхи» [6].

Фотомитець В. Пилип'юк, висвітлюючи особливості розвитку фотосправи у Львові у 30-х рр. [68], зокрема діяльність Українського фотографічного товариства та його друкованого органу «Світло й Тінь», зосередив увагу на структурі та художньо-технічному оформленні місячника.

Підкреслимо, що у працях з історії української мистецької культури Галичини 20—30-х рр. досліджувана нами мистецька преса лише побіжно була об'єктом наукового опрацювання під суто мистецтвознавчим кутом огляду, насамперед вона розглядалася як важливе джерело інформації про мистецьке середовище Львова міжвоєнного періоду в історико-культурному аспекті. І хоча мистецтвознавцями охоплено значну кількість публіцистично-критичного матеріалу про мистецьке життя Галичини, однак чималий блок публікацій мистецької тематики залишився поза увагою дослідників — головно рецензії, відгуки про інші мистецькі пресові органи, бібліографічні рубрики тощо.

Побіжно інтерес до українських мистецьких часописів Львова міжвоєнного періоду проявляють також польські дослідники, які вивчають культурний простір Львова у Польській державі, розглядаючи українську пресу у рамках вивчення польської періодики. Так, у монографіях кінознавця Б. Гершевської «Czasopiśmiennictwo filmowe w Polsce do 1939 roku» [93] і «Kino i film we Lwowie do 1939 roku» [94], у невеликих за обсягом підрозділах, розкрито становлення українського кіно та кінопубліцистики у Львові, зокрема, фрагментарно характеризуються такі фахові пресові органи, як «Кіно», «Рекорди. Кіно-Фото-Радіо-Спорт-Шахи», «Радіо-Кіно-Фото», «Світло й Тінь». Поза тим, що українська преса у цих дослідженнях представлена лише оглядово, там містяться деякі цінні для нас відомості, отримані автором на основі опрацювання польських архівних джерел, — про обставини появи видань, їхній наклад, коло авторів та редакторів та ін. У колективній праці «Dawna fotografia lwowska 1839—1939» [92] окремий розділ присвячено львівському міжвоєнному фотографічному середовищу, в одному із підрозділів якого висвітлюється фахова преса Львова і приділяється увагу українському фотомистецькому місячнику «Світло й Тінь», зокрема його завданням і проблематиці, сприйняттю та оцінці спеціалізованими польськими фотожурналами.

Також вважаємо за доцільне згадати про дослідження українських пресознавців та мистецтвознавців, в яких порушуються питання функціонування мистецьких часописів інших регіонів України, аналізується їхнє змістове наповнення та типологічні особливості. Серед них — публікації таких авторів, як М. Гдакович [12], Л. Гнатюк [14], Л. Ігнатова та В. Чепелюк [19; 20], О. Ізваріна [24], М. Криволапов [40; 41], А. Мочарко [57], О. Настюк [58; 59], Н. Остапенко [64], Ю. Півторак [69], М. Ржевська [70], Т. Старченко [79], О. Хобта [87—89] та ін.

Підсумовуючи, зазначимо, що сьогодні спостерігається невпинний поступ історіографії української журналістики, значною мірою зосередженої як на вивченні загального процесу розвитку періодики в Україні, так і на дослідженні розвитку преси в певних регіонах чи на еміграції. Однак відчутною є потреба наукового опрацювання преси за диференційованими ознаками — цільовим та читацьким призначенням, тематичними напрямками, стилістикою, територіальним принципом, типологічними ознаками та ін. З огляду на це актуальною проблемою українського журналістикознавства є подання повної інформації про становлення та динаміку розвитку української мистецької преси Галичини 20—30-х рр. ХХ ст. — введення у науковий обіг нових назв періодичних видань та публікацій мистецької тематики; заповнення прогалин у відомостях про склад редакційних колегій, джерела фінансування та причини закриття мистецьких пресових органів; розкриття псевдонімів та криптонімів співробітників досліджуваних нами часописів; з'ясування ролі мистецької преси Галичини у розвитку українського культурного процесу та згуртуванні територіально розрізнених українських творчих сил.

1. *Бермес І. Л.* Хорове життя Дрогобиччини першої половини ХХ ст. в контексті духовного розвитку Галичини : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. / Бермес Ірина Лаврентіївна. — К., 2006. — 20 с.
2. *Біла О.* «Артистичний Вістник» — перший український мистецький журнал: мета і тематика / Оксана Біла // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2002. — Вип. 10. — С. 40—47.
3. *Біла О.* Проблематика публікацій Літопису Національного музею / Оксана Біла // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. восьмої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 24—26 жовт. 2003 р. — Львів, 2003. — С. 394—397.

4. *Вальо М. А.* Марія Дем'янівна Деркач (До 100-річчя від дня народження (1896—1971) / М. А. Вальо // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. — К., 1995. — Вип. 3. — С. 71—79.
5. *Венгринович С.* Видавнича серія «Дажбог» Є.-Ю. Пеленського: історико-тематичний та культурологічний аспекти / Софія Венгринович // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. — Львів, 2006. — Вип. 14. — С. 132—143.
6. *Владимирова Н.* Міжвидові зв'язки як чинник входження українського театру у західноєвропейський культурний простір (сторінками львівської преси 1900—30-х років) / Наталія Владимірова // Вісник Львівського університету. Сер.: Мистецтвознавство. — Львів, 2007. — Вип. 7. — С. 3—11.
7. *Галушко М.* Українські часописи Станіслава (1879—1944 рр.) : іст.-бібліогр. дослідж. / Марія Галушко. — Львів, 2001. — 304 с.
8. *Гдакович М.* «Інтебмовсегії» Я. Цурковського як спроба створення авангардного мистецтва у Західній Україні / Мар'яна Гдакович // Збірник Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2002. — Вип. 10. — С. 395—400.
9. *Гдакович М.* Журналістська діяльність молодих письменників-націоналістів у 30-ті рр. ХХ ст. / Мар'яна Гдакович // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. восьмої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 24—26 жовт. 2003 р. — Львів, 2003. — С. 905—909.
10. *Гдакович М.* Літературне життя на західноукраїнських землях крізь призму публікацій часопису «Назустріч» (1934—1938) / Мар'яна Гдакович // Вісник Львівського університету. Сер.: Журналістика. — Львів, 2003. — Вип. 22. — С. 208—218.
11. *Гдакович М.* Літературні студії на сторінках «Літературно-наукового вістника» (1922—1932 рр.) та «Вістника» (1933—1939 рр.) / М. Гдакович // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 1998. — Вип. 5. — С. 364—377.
12. *Гдакович М. С.* Літературно-мистецькі часописи Північної Буковини (20—30-ті рр. ХХ ст.) / М. С. Гдакович // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 27—28 листоп. 1998 р. — Львів, 1999. — С. 126—141.
13. *Гнатишин О.* До історії музичного джерелознавства. Сторінками публікацій про музику в галицькій періодиці 20—30-х років ХХ ст. / Оксана Гнатишин // Українське мистецтвознавство : матеріали, дослідження, рецензії. — К., 2004. — Вип. 5. — С. 19—28.
14. *Гнатюк Л.* Питання хорової освіти в українській пресі 20-х—30-х років / Л. Гнатюк // Науковий вісник Національної музичної академії України

- ім. П. І. Чайковського. — К., 1999. — Вип. 14: Музичне виконавство. — Кн. 6. — С. 98—107.
15. *Дроздовська О. Р.* Преса Стрия у міжвоєнний період / О. Р. Дроздовська // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 27—28 листоп. 1998 р. — Львів, 1999. — С. 141—148.
 16. *Дроздовська О.* Українська преса Дрогобича (20—30-ті рр. ХХ ст.) / Олеся Дроздовська // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф. 11—13 трав. 2000 р. — Львів, 2000. — С. 144—149.
 17. *Дроздовська О.* Українські часописи повітових міст Галичини (1865—1939 рр.) : іст.-бібліогр. дослідж. / Олеся Дроздовська. — Львів, 2001. — 364 с.
 18. *Животко А.* Історія української преси / Аркадій Животко. — Мюнхен, 1989—90. — 334 с.
 19. *Ігнатова Л.* Музична публіцистика на Волині 20—30-х рр. ХХ століття (на прикладі публіцистичної діяльності М. Тележинського) / Лариса Ігнатова // Українське мистецтвознавство : матеріали, дослідження, рецензії. — К., 2004. — Вип. 5. — С. 46—50.
 20. *Ігнатова Л. П.* Музична публіцистика Волині 20—30-х років ХХ століття як об'єкт дослідження / Л. П. Ігнатова, В. А. Чепелюк // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. пр.: наук. записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне, 2007. — Вип. 12. — С. 55—59.
 21. *Ідзьо В.* Музична культура Галичини в 20—30 роках ХХ століття згідно свідчень часопису «Боян» / Ідзьо В. // Науковий вісник Українського університету в Москві. — М., 2004. — Т. 6. — С. 9—11.
 22. *Ідзьо В.* Музична культура Галичини в 20—30 роках ХХ століття згідно свідчень часопису «Музичні Вісті» / Ідзьо В. // Науковий вісник Українського університету в Москві. — М., 2004. — Т. 6. — С. 16—18.
 23. *Ідзьо В.* Музична культура Галичини в другій половині 30 років ХХ століття згідно свідчень часопису «Українська Музика» (1937—1939) / Ідзьо В. // Науковий вісник Українського університету в Москві. — М., 2004. — Т. 6. — С. 23—28.
 24. *Ізваріна О. М.* Відображення українського оперного мистецтва у музичній періодиці 20-х рр. ХХ ст. / Ізваріна Олена Миколаївна // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр. — К., 2009. — Вип. 16. — С. 176—183.
 25. *Канчалаба О.* Участь Антона Крушельницького у виданні часопису «Нові Шляхи» (1929—1932) / Олена Канчалаба // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2002. — Вип. 10. — С. 460—464.

26. *Капраль І. І.* Літературно-критичний процес 20—30-х рр. ХХ ст. у Галичині на сторінках львівської періодики / І. І. Капраль // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. — Львів, 2000. — Вип. 7/8. — С. 393—407.
27. *Капраль І.* Літературна критика на сторінках «Нових Шляхів» (1929—1932) / Ірина Капраль // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф. 11—13 трав. 2000 р. — Львів, 2000. — С. 293—298.
28. *Капраль І.* Михайло Рудницький як літературний критик та редактор львівського ліберального часопису «Назустріч» / І. Капраль // Вісник Книжкової палати. — 1999. — № 12. — С. 48—49.
29. *Катола О.* Микола Голубець — видавець і редактор часопису «Українське Мистецтво» (1926 р.) / Ольга Катола // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2005. — Вип. 13. — С. 600—607.
30. *Катола О.* Тематика публікацій часопису «Світ» (1931 р.) / Ольга Катола // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. дев'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 28—29 жовт. 2005 р. — Львів, 2005. — С. 165—169.
31. *Квіт С. М.* Історичне значення донцовського «Вістника» / С. М. Квіт // Українське журналістикознавство. — К., 2000. — Вип. 1. — С. 6—7.
32. *Кияновська Л.* «Артистичний Вісник» і культурологічні ідеї Станіслава Людкевича: погляд із сучасності / Любов Кияновська // Мистецтвознавство України : зб. наук. пр. — К., 2006. — Вип. 6—7. — С. 76—80.
33. *Кічура Л.* Микола Голубець і мистецьке життя Львова 20—30 рр. ХХ ст. / Леся Кічура // Українська журналістика: умови формування та перспективи розвитку : зб. наук. пр. — Черкаси, 2007. — С. 402—404.
34. *Коба А. Ю.* Дорош — піонер української кінематографії в Галичині / Алла Коба // Наукові записки Львівського історичного музею. — Львів, 1995. — Вип. 4, ч. 2. — С. 82—96.
35. *Кобрин Н.* Галицька музична критика 20—30-х рр. ХХ ст. (За матеріалами українських періодичних видань) / Наталія Кобрин // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2004. — Вип. 12. — С. 299—319.
36. *Кобрин Н.* Історія української музики на шпальтах галицьких періодичних видань (кінець ХІХ — 30-ті рр. ХХ ст.) / Наталія Кобрин // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — 2009. — Вип. 1 (17). — С. 257—272.
37. *Кобрин Н.* Українське концертне життя в контексті національного відродження (За матеріалами галицької періодики 20—30-х рр. ХХ ст.) / Наталія Кобрин // Збірник праць Науково-дослідного центру. — Львів, 2006. — Вип. 14. — С. 251—262.

38. *Кость С.* Жіноча преса / Степан Кость // Вісник Львівського університету. Сер.: Журналістика. — 2007. — Вип. 30. — С. 123—141.
39. *Костюк С.* Мистецьке життя у місячнику ГДУМ «Українське мистецтво» / Степан Костюк // Народознавчі зошити. — 2006. — № 1/2. — С. 186—187.
40. *Криволапов М.* У лещатах тоталітарного режиму: українське мистецтво і художня критика другої половини 1930-х років / Михайло Криволапов // Мистецтвознавство України : зб. наук. пр. — К., 2005. — Вип. 5. — С. 7—20.
41. *Криволапов М.* Українське мистецтво першої третини ХХ ст. в художній критиці (Соціально-політичні та духовні обставини формування нових рис художньої культури першої третини ХХ ст.) / Михайло Криволапов // Мистецтвознавство України : зб. наук. пр. — К., 2006. — Вип. 6—7. — С. 18—31.
42. *Купчинський О.* Архівні матеріали Асоціації незалежних українських митців (АНУМ) у Львові: статут, протоколи засідань, листи-заяви про вступ до Асоціації та інші документи / Олег Купчинський // Записки НТШ. — Львів, 2004. — Т. 248: Праці Комісії образотворчого та ужиткового мистецтва. — С. 432—486.
43. *Курдидик А. Є.-Ю.* Пеленський — журналіст, редактор, видавець / Анатоль Курдидик // Євген-Юлій Пеленський : життєписно-бібліогр. нарис. — Львів, 1994. — С. 33—45.
44. *Кучма Н.* Газета «Назустріч» в українському двоколіїному літературному процесі / Наталія Кучма // Українська еміграція в історії та літературі : матеріали Міжнар. наук. конф. (18—20 верес. 1996 р.). — Т., 1996. — С. 172—174.
45. *Кучма Н.* Львівська періодика міжвоєнного періоду / Наталія Кучма // Наукові записки. Сер.: Літературознавство. — Т., 1998. — Вип. 2. — С. 242—260.
46. *Лупій Т.* Українська художня критика і літературно-мистецькі видання Львова першої третини ХХ ст. / Тетяна Лупій // Мистецтвознавство України : зб. наук. пр. — К., 2001. — Вип. 2. — С. 91—96.
47. *Людкевич С.* Огляд нашої музичної публіцистики в Галичині / С. Людкевич // Українська Музика. — 1937. — Ч. 1. — С. 2—4.
48. *Мазур І. І.* Літературно-критичні публікації у часописі «Дажбог» (1932—1935 рр.) / І. І. Мазур // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 27—28 листоп. 1998 р. — Львів, 1999. — С. 323—332.
49. *Мазур І. І.* Радянофільська періодика міжвоєнного двадцятиліття у Львові / І. І. Мазур // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та

- повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф., 19—20 груд. 1997 р. — Львів, 1997. — С. 107—110.
50. *Мельник І.* Графіка українських періодичних видань 20—30 років ХХ ст. / Іван Мельник // Вісник Львівської академії мистецтв. — 1998. — Вип. 9. — С. 115—121.
51. *Мельник Л. О.* Становлення музичної журналістики в добу романтизму (на прикладі львівської преси першої половини ХІХ ст.) / Л. О. Мельник // Музичне мистецтво: зб. наук. пр. — Донецьк ; Львів, 2009. — Вип. 2. — С. 10—18.
52. *Мельник Л.* Початки музичної журналістики на етапі становлення української преси [Електронний ресурс] / Л. Мельник // Музичне мистецтво і культура : наук. вісник Одеської державної музичної академії імені А. В. Нежданової : зб. наук. пр. — Одеса, 2009. — Вип. 10. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mmik/2009_10/teksti/Melnik.htm.
53. *Мисько-Пасічник Р. Е.* Модерні прикмети української музики 20—30-х рр. ХХ ст. крізь призму оцінок Василя Барвінського / Мисько-Пасічник Роксоляна Емануїлівна // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр. — К., 2008. — Вип. 14. — С. 44—50.
54. *Моздир М.* Ірина Гургула — дослідник народного мистецтва 1920—1930 рр. (До 95-річчя від дня народження) / Микола Моздир // Мистецтвознавство '99: проблеми, публікації, постаті, переклади, панорама подій. — Львів, 1999. — С. 191—200.
55. *Молчко У.* Виникнення та діяльність музичного журналу «Боян» / Уляна Молчко // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. — Івано-Франківськ, 2004. — Вип. 6. — С. 72—80.
56. *Молчко У.* Музично-критичні статті Меланії Нижанківської на сторінках журналу «Нова Хата» / Уляна Молчко // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. — Івано-Франківськ, 2008. — Вип. 12—13. — С. 93—99.
57. *Мочарко А. В.* Висвітлення проблем культурно-мистецького життя в УРСР у 20-х рр. ХХ ст. в періодичній пресі (в часописах «Кіно» і «Кіногазета») / Мочарко А. В. // Культура і мистецтво у сучасному світі : наук. записки КНУКіМ. — К., 2005. — Вип. 5. — С. 70—79.
58. *Настюк О. В.* Українське мистецтво на сторінках київських часописів початку ХХ ст. / О. В. Настюк // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., 27—28 листоп. 1998 р. — Львів, 1999. — С. 310—323.
59. *Настюк О.* Журнал «Нова генерація» (Харків, 1927—1930): естетична нетерпимість і мистецька мораль / Олена Настюк // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. шостої Всеукр. наук.-

- теорет. конф. 11—13 трав. 2000 р. — Львів, 2000. — С. 139—143.
60. *Немкович О. М.* Українське музикознавство ХХ століття як система наукових дисциплін : монографія / Олена Немкович. — К., 2006. — 534 с.
61. *Немкович О.* Явище «українська музична періодика» та його формування в ХІХ столітті / Олена Немкович // Студії мистецтвознавчі. — К., 2003. — Ч. 4: Театр. Музика. Кіно. — С. 22—31.
62. *Никорак Н.* Видавнича діяльність Ярослава Ярославенка і нотне видавництво «Торбан» / Наталія Никорак // Записки НТШ. — Львів, 2004. — Т. 247: Праці Музикознавчої комісії. — С. 444—454.
63. *Олексюк М. М.* Прогресивна преса Західної України в боротьбі на захист СРСР (20—30-ті роки) / М. М. Олексюк. — К., 1973. — 228 с.
64. *Остапенко Н. Ф.* Культурно-мистецькі надбання журналу «Искусство в Южной России» / Н. Ф. Остапенко // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., 27—28 листоп. 1998 р. — Львів, 1999. — С. 474—477.
65. *Палюх О.* Літературно-мистецький часопис «Назустріч» про культуру української книги Львова 30-х рр. ХХ ст. / Ольга Палюх // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. десятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 31 жовт. — 1 листоп. 2008 р. — Львів, 2008. — С. 399—407.
66. *Передирій В. А.* Галицька періодика для жінок: становлення, розвиток, проблематика (1853—1939 рр.) / В. А. Передирій // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 1995. — Вип. 2. — С. 45—65.
67. *Передирій В. А.* Журнал «Нова Хата» як тип видання (1925—1939 рр.) / В. А. Передирій // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 1993. — Вип. 1. — С. 79—89.
68. *Пилип'юк В.* Фотомистецтво в Західній Україні в міжвоєнний період (1918—1940 рр.). Часопис «Світло й Тінь» / Василь Пилип'юк // Українська журналістика: умови формування та перспективи розвитку : зб. наук. пр. — Черкаси, 2007. — С. 438—442.
69. *Півторак Ю. В.* Радянська мистецтвознавча публіцистика 1930—початку 1940-х рр. / Півторак Ю. В. // Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська Академія». Сер.: Теорія та історія культури. — 2007. — Т. 62. — С. 51—56.
70. *Ржевська М.* Історія діяльності Музичного Товариства ім. Леонтовича / Ржевська М. // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв : зб. наук. пр. Сер.: Історія. Теорія культури. — К., 2000. — Вип. 2. — С. 76—84.
71. *Ріпка О.* У пошуках страченого минулого: Ретроспектива мистецької культури Львова ХХ століття / Олена Ріпка. — Львів, 1996. — 286 с.

72. *Сварник Г. І.* Дмитро Донцов як редактор «Літературно-Наукового Вістника» (1922—1932 рр.) і «Вістника» (1932—1939 рр.) у Львові / Г. І. Сварник // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. другої Всеукр. наук.-теорет. конф., 21—22 груд. 1994 р. — Львів ; Житомир, 1994. — С. 153—156.
73. *Сивохіп В.* Музично-історичний процес у дослідженнях галицьких музикознавців (перша половина ХХ століття) / В. Сивохіп // Матеріали до українського мистецтвознавства (Пам'яті академіка О. Г. Костюка) : зб. наук. пр. — К., 2003. — Вип. 2. — С. 142—145.
74. *Сирота Л.* Літературна група «Митуса» і Павло Ковжун / Лілія Сирота // Народознавчі зошити. — Львів, 1998. — Зош. 5(23). — С. 538—547.
75. *Сирота Л.* Літературна група «Митуса» у мистецькому контексті часу / Лілія Сирота // Сирота Л. Літературна група «Митуса» (1921—1922): О. Бабій, В. Бобинський, Р. Купчинський, Ю. Шкрумеляк : бібліогр. покажч. — Львів, 2004. — 190 с.
76. *Сілевич Л.* Журнал «Дажбог» (1932—1935 рр.) як етап видавничо-редакторської діяльності Є.-Ю. Пеленського // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2004. — Вип. 12. — С. 441—459.
77. *Сілевич Л. І.* Публіцистична та редакційно-видавнича діяльність Євгена-Юлія Пеленського : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.08 «Журналістика» / Сілевич Лілія Іванівна. — Львів, 2005. — 202 с.
78. *Сілевич Л.* Літературознавчі студії Є.-Ю. Пеленського на сторінках української галицької періодики / Л. Сілевич // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2005. — Вип. 13. — С. 559—572.
79. *Старченко Т.* Літературна складова київських журналів «Маски» (1911—1913) та «Музы» (1913—1914) / Тамара Старченко // Образ : щорічний наук. зб. — К., 2009. — Вип. 10. — С. 67—71.
80. *Стельмащук Г.* Лідія Бурачинська — дослідниця народного мистецтва (на матеріалах 1930—1939 рр. часопису «Наша хата») / Галина Стельмащук // Мистецтвознавство 2000 : проблеми, публікації, статті, переклади, панорама подій. — Львів, 2001. — С. 187—196.
81. *Стефанишин Т.* Редакторська й видавнича діяльність Миколи Голубця в царині культурології («Світ», 1917—1918; «Життя і мистецтво», 1920; «Українське мистецтво», 1926) / Тарас Стефанишин // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. — Львів, 2008. — Вип. 1(16). — С. 158—166.
82. *Стефанишин Т.* Микола Голубець у мистецькому житті Львова 1920 років / Т. Стефанишин // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. пр. : наук. записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне, 2001. — Вип. 6. — С. 141—146.

83. *Стефанишин Т.* Художня критика Миколи Голубця у контексті мистецького процесу Львова 1920—1930-х рр. / Тарас Стефанишин // Вісник Львівської академії мистецтв. — Львів, 2003. — Вип. 14. — С. 222—236.
84. *Тернопільський Ю.* Українська преса з перспективи 150-ліття / Юрій Тернопільський. — Джерзі-Ситі, 1974. — 176 с.
85. Українські періодичні видання для жінок в Галичині (1853—1939 рр.) : анот. кат. / уклад. В. А. Передирій. — Львів, 1996. — 192 с.
86. Українські часописи Львова 1848—1939 рр. : іст.-бібліогр. дослідж. : у 3 т. / уклад.: М. М. Романюк (кер. проекту), М. В. Галушко. — Львів, 2003. — Т. 3, кн. 1: 1920—1928 рр.; Кн. 2: 1929—1939 рр.
87. *Хобта О.* «Театральне обличчя» одеської періодики початку ХХ ст. / Олена Хобта // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2002. — Вип. 10. — С. 370—380.
88. *Хобта О. І.* Особливості одеської газетної карикатури 1910—1920 рр. / Олена Хобта // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2003. — Вип. 11. — С. 583 — 589.
89. *Хобта О. І.* Періодика Одеси про «живу фотографію» (початок ХХ ст.) // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. — Львів, 2001. — Вип. 9. — С. 89—97.
90. *Цьох Й. Т.* Комуністична преса Західної України (Роль друкованої пропаганди в ідеологічній діяльності КПЗУ). 1919—1939 рр. / Й. Т. Цьох. — Львів, 1966. — 269 с.
91. *Черепанін М.* Музична культура Галичини (друга половина ХІХ — перша половина ХХ століття) / Мирон Черепанін. — К., 1997. — 328 с.
92. *Dawna fotografia lwowska 1839—1939.* — Lwów, 2004. — 368 s.
93. *Gierszewska B.* Czasopiśmiennictwo filmowe w Polsce do 1939 roku / Barbara Gierszewska. — Kielce, 1995. — 322 s.
94. *Gierszewska B.* Kino i film we Lwowie do 1939 roku / Barbara Gierszewska. — Kielce, 2006. — 430 s.

Василь Габор

ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ
(8 ЖОВТНЯ 1938 р. — 15 БЕРЕЗНЯ 1939 р.)
В ОЦІНЦІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

У статті вперше проаналізовано понад 50 публікацій про пресу Карпатської України в західноукраїнських періодичних виданнях, її кількісні параметри й оцінки окремих видань, достовірність інфор-